

Inhoud

Inleiding	9
Hoofdstuk I. Bloeiperiode van de fysieke antropologie en opkomst van de koloniale etnografie (1882-1886)	23
1. Vanderkindere: een overlever uit de Franse etnologie	23
2. Houzé en Jacques: epigonen van de Franse fysieke antropologie	36
2.1 Monogenisme en polygenisme	36
2.2 Vlamingen en Walen in de strijd om het bestaan	41
3. De constructie van het 'zelf' en de 'andere' in een Belgische burgerlijke ideologie	46
3.1 Criminelen, vrouwen en freaks	46
3.2 De koloniale 'andere'	53
4. Congo	60
4.1 Leopold II en de kolonisatie	60
4.2 Antropologie en etnografie in Congo	63
4.3 Antwerpen 1885	89
Hoofdstuk II. Wisselende en gemiste kansen (1887-1897)	97
1. De fysieke antropologie volgens de methode van Topinard	97
2. De militaire verovering en economische plundering van Congo	103
3. Antropologische wetenschap en Congo	111
3.1 De zwanenzang van de fysieke antropologie	111
3.2 Etnografie en verzamelen in het ijle	115
3.3 Société d'Etudes Coloniales	121
4. Congo tentoongesteld: Antwerpen 1894	125
4.1 Voorgaande initiatieven	125
4.2 Beschrijving van de collectie	128
5. Brussel-Tervuren 1897	141
5.1 De werelttentoonstelling in het Jubelpark	141
5.2 De koloniale tentoonstelling in Tervuren	143
5.3 Museale en tekstuele representatie van Congo	159
Hoofdstuk III. Doorbraak van het evolutionisme en diffusionisme in Tervuren en 'failliet' van de fysieke antropologie (1898-1909)	167
1. Van de Etat Indépendant du Congo naar Belgisch Congo	167
2. Het museum van Tervuren	172
2.1 Van tijdelijke werelttentoonstelling naar permanente collectie	172
2.2 De accumulatie van kennis en collecties	174
2.3 De expeditie Lemaire in Katanga (1898-1900)	178
2.4 Wetenschappelijke analyse van etnografica in Tervuren	196

3. Verdere institutionalisering van de etnografie en het lot van de fysieke antropologie	224
3.1 Etnografie en descriptieve sociologie	224
3.2 Scholing in dienst van een koloniale loopbaan	227
3.3 De ondergang van de fysieke antropologie	230

Hoofdstuk IV. Joseph Maes (1910-1925) **235**

1. De bouw van een nieuw museum	235
2. Expo 1910 Brussel-Tervuren	237
3. Belgisch Congo in Tervuren	241
3.1 Natuurlijke geschiedenis, geologie en prehistorie	243
3.2 Kunst en etnografie	243
3.3 Politieke en morele ontwikkeling	245
3.4 Economie	248
4. Uitbouw van het museum	250
5. Etnografie in Tervuren	253
5.1 Evolutionisme vs. diffusionisme	253
5.2 Etnografie in de praktijk	260
6. Expeditie Maes 1913-1914	274
6.1 Bronnen	274
6.2 Voorbereidingen	275
6.3 Reizen in Congo	278
6.4 Natuurlijke historie en fysieke antropologie	279
6.5 Etnografische reconstructie van een verloren wereld	283
6.6 Afkeer ten opzichte van 'primitiviteit' en verandering	287
6.7 Diffusionisme	294
7. Representatie in Tervuren	301
7.1 Een nieuw museologisch programma	301
7.2 Concrete realisaties	305

Epiloog **313**

Nawerk **321**